

ZEMPLÉNI LAPOK.

Szerkesztői és kiadóhivatal

Főnt 9. szám

hova minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint az előfizetési s hirdményi pénzek is küldendők.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Társadalmi hetilap,
főtekintettel Zemplénmegye érdekeire.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 50 kr.
Néptanítóknak és körjegyzőknek egész évre . . . 4 frt — kr.

A hirdetési díjak, a hirdetési rovat élén látható díjszabályzat szerint számítatnak.

Felelős szerkesztők s kiadótulajdonos társak:

BORÚTH ELEMÉR   **HORNYAY KÁLMÁN.**

Crambe repetita . . .

A latin közbeszéd egyik mondását írjuk cikkünk élére.

Az a közmondás pedig egy és ugyanazon dolognak többször való ismétlésére vonatkozik s ha a dolog, már természeténél fogva is, ahelyett, hogy érdekesen érintené az emberi idegeket — inkább csömörbe ejt s szinte halálos kínzás gyanánt tűnik fel: akkor azt mondja reá a latin példabeszéd: „crambe repetita mors.”

Szinte félve fogunk tehát mi is a szóláshoz, nehogy ugyanazon dolgok ismétlése miatt, a remélt kedvező fogadtatás helyett már előre is ási-tozó ajkakkal s unatkozó arczfintorgatásokkal találkozzunk.

Vannak azonban dolgok — szintén természetükön fogva olyanok, amelyeket valamint nem lehet az unalomig végig, meg újra elbeszélni, épen úgy unatkozva s a megszívlelés helyett álomsággal fogadni sem lehet, illetőleg nem illik, nem szabad.

Ugy hiszem az olyan dolgok sorából való lesz az is, amelyről most ismétlőleg, illetve folytatólag egyet-mást elmondani szándékunk.

E lapok közelebbi számában „a szenvedélyek statisztikájából” czimú nemes irányzatú és igen tanulságos közleményből sok igazat s a követeésre önmagáért érdemeset tanulhattunk s mi azt hisszük, hogy az abban hirdetett főszólamnak — a torkosságon való okos gazdálkodásnak — nem egy-ketten fognak akadni követői s népszerűsítői.

Volt azonban a hivatolt cikkben, úgy per tangentem felhozva, egy olyan intézmény is, melynek hivatásszerűleg az a tulajdonképeni feladata, hogy (addig is, míg a legszigorubb törvényhozás, a törvénynek pontos és kíméletlen végrehajtása, a bünesetek éber ellenőrzése, torkán ragadhatná a közöttünk kevélykedve ólálkodó immoralis szenvedélyeket, a korhelykedést és játékkort) hasznos foglalkozásra gyűjti egybe a jobb érzésű, de csupa merő unatkozásból vagy a nemesebb foglalkozhatás alkalmának hiányzása miatt erkölcsstelen szenvedélyek szolgálatába szegődő, egyéneket, embereket.

Ez az intézmény pedig a mérsékleti egyesület, vagy általában a nemesebb irányu egyesület.

Az ilyen egyesületi élet, nemcsak, hogy össze-

hozza az emberek javát, de hatalmasan ki is fejti, éberen snemes érdeklődésben is tartja az egész benső embert, az ésszt, kedélyt és akaratot. Sőt a benső emberiség szellemi szükségleteinek folytonos fődözése, kellő mértékbeni felköltése és okos aránybani ellátása által erősíti, szilárdítja ennek uralmát a másik, vagyis a külsőleg ember fölött.

Mennél erősebb, elevenebb és tartósabb — volt az egyesületi szellem az emberek között, annál kivételesen fordultak elő esetek olyanok, miket a depravatio szült, mint fattyuhajtásait a moralis alapon nyugovó emberi társaságnak.

A korhelykedést és játékkort sem tekintetni egyebekül, mint az önmagával meghasonlott és széttűllött emberi társadalom fattyunövéseit, mint az immoralitás uralmi fonségét a moralitáson, mint fenésedő sebeket az egészséges emberi testen.

De valamint az ilyen sebeknél alkalmazottan — a fenékig való kimetszés, azután meg az eltávolításon kívül — egyelőre előlegesen, a gyökeres operáció után pedig folytonosan a tisztaság s a jól megválasztott gyógyszer a mentség: azonképpen az immoralis szenvedélyek ellen is a szenvedélyes visszahatást megelőzőleg az egyedüli biztos móda szorosán zárt elkülönülésben jelenkezik.

Az ilyen elkülönülés pedig hivatásszerűleg csakis az egyesületi életben található föl.

Ha tehát a mind nagyobb körben hódító, vagyis inkább ragályozó társadalmi szenvedélyek, az ital- és játékkör ellen szabadulni s biztos helyre menekülni akarunk — ami pedig emberileg főkötelességünk — alapítsunk életerős egyesületeket s rokonszenves és tömeges hozzájárulásunk által tegyük azokat virágzókká.

Nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy életrendünket teljesen fölforgatva a szélsőségekre vetemedjük s foglalkozásainkból a mulató szórakozást teljesen kizárjuk. Okos ember ily képtelenséget és visszasságot nem követhet. A mulató szórakozás egy azok közül, miket önmagunk iránti kötelességeink nevezünk.

A vigalom ésszerűségét az erkölcsstelen is bevallja s hirdeti. Nem lehet tagadni, hogy a munkát nyugalommal, a komolyságot vidámsággal kell néha-néha felváltani. Vidámság az életfűszere. Felderíti elménket, élesíti a tetterőt, nemes irányra nógatja akaratbeli elhatározá-

sunkat . . . de az is igaz, hogy a szertelenül üzött mulatság testi és lelki elpuhulást okoz s a szellemi érdekek iránti buzgalmat altatja s így az embert az általánosan vett komoly munkára képtelenné teszi. De ebből is csak az következik, hogy e vágy is, ha nem is ismer, nem érez féket, nemtelen szenvedélylyé fajul el s hogy ez okból a vigalmakat ésszerűleg kell élvezni.

A vigalmak és unalmat üző társas mulatságok ésszerű élvezése tehát közvetlen kötelessége és elmulaszthatatlan feladata kell, hogy legyen minden józanabbul gondolkodó egyéneknek.

Ugy — de azon közhelyek, melyek hivatásuk szerint a társas összejövetel és mulatság alkalmait ellátják, az ésszerű élvezetek helyett legtöbbszörre a legoktalanabb cselekményeknek színterei. A szives és bizalmas barátság vitályos és szenvedélyesen heves jelenetekben gunyoltatik ki; a szívet és lelket nemesítő eszmecsere gunyjául a pletyka és rágalom alattomos üzemei folynak, vagy ahol nem így, hát ott a hazard játékok édesdeden csalogató szírénei zsebelik ki a lépre került szánni való halandót . . . Ott vad Scylla-dühöng — itt Charybdis dühe forr.

Meglehet, hogy talán nagyon is sötét színben s erősen nagyító üvegen látom meg a szomorú állapotokat. De úgy vagyok meggyőződve, velem együtt sokan úgy s talán azért jól is látják.

Bizonyára a legszomorítóbb tapasztalat és ezzel együtt a legjobb akarat eredménye lett az a kezdetben szerény, ma már eléggé tekintélyesen exisztáló (mert 90 tagot számláló) társaság, mely „tekendő részvény-társaság” cziműen egyik lelkes barátunk indítványára megalakulva a házardjátékkör s a velejáró szenvedély romboló hatalmának kizárásával az ésszerű mulatság népszerűsítésén a legszebb sikerrel fáradozik. De „mérsékleti egyesület” is az egyszersmind, mely a leszoktatás módszerével aratta s aratja folyvást sikereit.

Ugy tudjuk, hogy e társaság rövidedeen a tekendő évad leteltével „olvasó társasággá” alakuland át, s tartartjuk magunknak a jogot azon esetre többet is szólani felőle s mellette.

Szólani azon reményben, hogy az ilyen és egyéb „mérsékleti-egyesületek” ügyének szobá hozása talán csak nem leend — *crambe repetita mors.*

X—Y—Z.

TÁRCZA.

Esküvő előtt.

(Rajz.)

Kazinczy Lajostól.

Némán, komoran emelkedett az ősi kastély, a messze nyuló rónaság felett uralkodni látszó halom tetején. Cseréppel, palakövel vegyesen fedett tetővel, góth izlésű ablakaival mereven tekintett a leszállni készülő nap fénylő korongjára, melynek aranyzsinü sugarai a mohos falakat ölelő repkény leveleivel játszadoztak. A kihaltnak látszó táj mélyéből előtörő zibongás, nesz, hangtalanul tört meg az időrongált falakon, mintha tudták volna, hogy az urnó beteg, igen beteg. A domb alatt sikamló patak is felhagyott vig csörgésével, félve sikamlott tova, nehogy felri-assza zajával a beteg aluvót.

A napsugarak a színes üvegeken, megtörve hatottak be a szobába, halvány piros színbe öltöztetve minden tárgyat s véle együtt az anyja mellett nyugvó fiatal leányt, ki halvány s az átvirasztott kinos éjéktől sápadt arczát kezeibe rejté. Oly csendes, mozdulatlan volt, mint ha az élet elszállott volna beszédes ajkairól. Arcza szomorú kifejezést öltött s bámulása oly merengéshez volt hasonlítható, midőn csak nézünk, nézünk, anélkül, hogy tudnánk mit, s ez alatt me-

rülnek fel előttünk tárgy s alak nélküli gondolataink. Szemeit néha felveté a falakon lévő festvényekre, mintha onnan akarna olvasni valamit, vagy mint ha azok tárgyai öszhangzásban lennének hangulatával. — Majd bágyadt mosolyal nézé a falakon játszadozó napsugarakat, a siktért, mely oly csábítólag vonzá a szabadba, fák, lombok közzé, hallgatni azok suttogását, meghüsiteni forró homlokát. Oly szükségét érzé ennek, hogy önkénytelen felmelkedett, de aztán ismét leült, fáradtnak érzé magát; meg aztán úgy marasztá őt anyja sápadt arca, azok a fel-feltűnedező pirok, melyek azon néha-néha mutatkoztak. Nem merete más gondjai alatt hagyani, félt azon bekövetkezhető rosztól, mit az orvos megjósolt. Szíve megdöbbsent e gondolatnál, hiszen ha még őt is eltalálja veszteni, akkor lenne igazán árva.

S lehajtá fejét anyja párnájára s hagyta képzelmet száguldani messze-messze, de mégis az oly közelinek látszó multba.

Az esti szürkület is lassanként mindig erősebb lett, úgy hogy a távoli tárgyak körrajzait alig lehetett kivenni. A hold ugyan az égbolton ragyogott, de fénye itt alant nem volt eléggé erős. A szobában nem volt világ, mely szétosz-latta volna a setétséget. Nem jutott eszébe meggyujtatni a csillárokat.

Gyermek volt ismét, játszi bohó gyermek, szemében ragyogni kezdett a fénylő sugár, a visszaemlékezés boldogságáé. Láta ugy, mint egykor azt a patakot, mely mint habos folyó opál sikamlott tova lassu mormolással, — a kikötőt, hová a szomszéd játszótárs által készített s vadvirágokkal megrakott papírhajók kikötöttek. Itt

kergette a fecskéfarku pillangókat, itt talált sok, oduból kibuvó éji lepét, fenntartott tenyereibe ütköző csillogó fénybogarakat. — Ott terültek el, merre ment, fatuskók kérgeikhez ragadt színes csigákkal. Ez a kicsiny lombosatór volt tanuja azon ábrán doknak, melyek elsőbb mint homályos képek borongtak keblében, de melyekből később a szívet közelebből érdeklő eszmény váltott ki.

Pedig milyen iczi-piczi kis leány volt még akkor; — a karácsonyfák csak babákat, papírforgatyukat, tarka mézes bábukat termettek részére, de szíve nem volt azoké, sokkal örömelebb volt Béla társaságában, ki oly sokat tudott beszélni neki tündérszép király kisasszonyokról, messzeföldről, távoli iskolákból hozott pajkosságokról; olyan szépen tudott neki beszélni kicsi kis ajakáról, sötét hajáról, hogy megszerette érte. Midőn pedig azon korba ért, hol az ifjakkal a szíve megnyílik, az áradozni kezdő érzelmek, homályos sejtés s álmodozásban ringatták, melyek gondolatait oly tündéres szinponpával vonták be, minők az álmok csábképei, — már akkor érezte, hogy a szívében keletkező érzelem, nem lesz mulékony fellángolás, mely amily gyorsan támad, oly hamar elalszik, érzé, hogy alapja ez már mélyebb érzésnek, mely akkor veté meg gyökereit későbbi nagyságának. — Fejlődött éveinek számával ezen vonzalom is. Hiszen olyan szép volt ő; szemében nem az a bágyadt fény lobogott, mely jegyeséjében, hanem varázserejű sugarak löveltek ki, melyek őt lebilincseléki! Mily sokat gondolkozott már a felől, mi az erő, mely mindig mellette lenni ösztönzi, halgatni édesen suttogó szavának ígét. Miért ragadja a reá való gondolás oly igéző csodás világba, minőt eddig

Borászat.

A magyar szőlőfűrt, mint kiviteli cikk.

A szőlőfűrt, mint gyümölcs az egész világon kivétel nélkül kedveltetik. — Mint üdítő gyümölcs és mint orvosság egyaránt megfizethetlen csemege; miután a benne levő gyümölcs- és szőlőcukor, valamint a borkósav és almasav, továbbá fehérnye és kocsonyanemű testek részint táplálékot szolgáltatnak, részint biztos életrendi hatással bírnak.

Nincs minden ország Európában oly előnyös éghajlattal megáldva, hogy bort termelhesen. — Észak-Németországban, Angliában, Svéd- és Norvégiában, Dániában és Oroszország közép- valamint északi részeiben mesterkél, így tehát igen drága uton: üvegházakban szokott csak sikerülni. — Körülbelül százötven millió észak-európai ember élvezi a szőlőfűrtöt, mint gyümölcsöt, a borteremő déli vidékekről hozatva épen úgy, mint mi a citromot, narancsot vagy a datolyát.

Ezek részére szőlőfűrtöt termelni mi vagyunk hivatva első sorban. — Első sorban ismétlem, mert ezen termelésben a műveltebb nyugati borteremő államok nem képesek velünk versenyezni.

Francoziaországban, — Németországban avagy Svájcban egy kilogramm közönséges minőségű fűrtöt nem szívesen adnának el még 50—60 krajczárért sem; mert virágzó s nagy kivittel bíró boriparuk által a fűrtöt sokkal jobban tudják értékesíteni, főleg ujabban, midőn a Phylloxera által kiirtott szőlőterületeken bort nem termelhetvén, hogy világhírhátó borkereskedelmük csorbát ne szenvedjen, kénytelenek még a törkölyt 2—3-szori petiotálás által kihasználni s így borukat megszaporítani.

Nálunk 8—16 krt még mindig képesek vagyunk egy kilogr. közönséges fajú fűrttel szolgálni sokkal nagyobb nyereség mellett, mintha azt borral dolgoztuk volna fel. Hogy finomabb csemegefajok kilogrammjáért 30—60 krt is megkaphatunk, az magától értetődik.

A mindinkább nagyobbodó szőlőterületek s emellett az ugyancsak kezdetleges állapotú borkivitel, valamint továbbá a nyomott borárak mellett nagyon ideje lesz, ha egy oly újabb iparra is kiterjesztjük figyelmünket, mely előreláthatólag még nagy mértékben fog nagyobbodni is, mely már is a statisztikai adatok tanúsága szerint több külföldi pénzt hozott be az ország termelőink, mint óriási borteremelésünk, s mely már eddig is szép szőlőterület birtokosainak szerezte meg a vagyonsodás által a jólétét. Szob, Nagymaros, Szent-Endre, Visegrád, Tahitőtfalu, Pócsmegyer, Bogdány, Verőcze, Vác, Pozsony Esztergom stb. községeket értem, melyeknek lakói ezen szőlőkiviteli üzlet által lettek vagyonsokká. — Künn járván a vidékeken, azon panaszt hallottam, hogy ama bizonyos emancipált osztály, mely borkivitelünket rontotta meg alapjában, ezen üzletre is rávetette szemét s taval valóságos borspekuláció tárgyává tevén a Németországba szóló fűrt-kivitel. — Ennek következtében tavai a bogdányiak, nagymarosiak sok kárt szenvedtek s ha eszük nem lesz s asszociáció utján maguk uem iparkodnak kiküldöttek által a kivitel és értékesítést kezükbe venni, nem sok év múlva azt írhatjuk majd a fűrt-kiviteli ipar ajtajára is, hogy „e ház eladó.“ — Azért hozom ezt fel, mert a dolog így áll s még most tehetünk valamit ez ipar megmentésére. — Tudomás szerint már Gyöngyös-, Baranya-, Tolna- és Arad-megyében is megkezdtek tavai a kivitel és ez nem a magyar szőlőbirtokosok érdeme; hanem a kivitel eszközlő külföldi ügynökök, kik nem restelnek a külföldről hozzánk fáradni s szőlőinkben szüret előtt

álmodni sem tudott. Ha mellette volt, érzé azt, hogy van szépségében olyan hatalom, mely főlényt gyakorol felette. Lekötte tartá ez szívét örökre, melyet kinem irthatott, nem felejtett el többé semmi, mint a tavasz hatását a nyár büvös alkonyai.

Nem — nem, suttogá lázasan Mária s fejét öntudatlan kapta fel párnájáról s kezét egész erővel nyomta dobogó szívére, hogy fékezze annak verését — nem lehetek másé soha.

Zavartan nézett a szobába körül, aztán sokat mondólag anyjára szegezte szemeit, annyi néma váddal, fájdalommal. De aztán a másik pillanathoz lehajlott oda, ahol az elsoványodott száraz kéz nyugodt s csókokkal halmozá el azokat s zokogta: bocsáss meg jó anyám, bocsáss meg. S lehajtá fejét, nyugalmat erőltetve ujjolag, anyja mellé. Szemeit behunyta, hogy ne lássa a setétséget, felejthesse azokat a gondolatokat, melyek tornyosulásától szive a vihar színhelyévé készült lenni. Hátha így nem fog visszaemlékezni azokra a nyári reggelekre, melyek őket korán kicsalogatták a szabadba, élvezni a szellő illatos fuvalmát s egymásnak elbeszélni azokat az álmokat, melyeknek rejtélyeit Béla oly jól tudta megfejteni; hátha elfelejti azokat az ábrándokat, melyeket együtt fűztek, melyek magukon hordták a lehetlenség bélyegét, de melyek mégis oly elváhatlan kísérőjük volt, mint a testeknek súlyok. Hátha így nem fog visszaemlékezni azokra az estékre, melyeket együtt töltöttek el, midőn a kertben a plánták ujjal színben diszlettek, a kicsi virágok között csak a nyári féreg szava hallatszott, ki volt tárva a természet kebele, csak belé kellett pillantani. Ilyenkor jött ő, hozzá. Aztán

megjelenni, a fűrtöt megszedetni, kifizetni s elvitetni, szóval a mi dolgunk a pénzt felcsipni. — Természetesen, ha így jönnének borainkért is szájunk elé — bizonyára borkivitelünk is óriási lendületet vehetne ismét saját érdemünk nélkül. Csakhogy ne felejtünk el jól distingválni; míg a fűrt kész s azonnal élvezhető áru s míg azt mesterségesen Budapes-ten csinálni nem lehet; addig a borknak még igen sok kezelésen kellene átmenni, míg használhatóvá, s kivitelképessé tennék.

E—s.

Nepnevelés.

Visszatekintés a zemplénmegyei néptanító-egylet alakuló közgyűlésére.

(Folytatás.)

Mielőtt számadásomat előterjeszteném, méltóztassanak az itt szó szerint közölt jegyzőkönyvet figyelmesen elolvasni. Ez nemcsak documentum az én pénzkezelésem jogosságára nézve; hanem egyszersmind érdekes adatok gyűjteménye a zemplénmegyei tanító-egylet történetéhez, melyet nézetem szerint kár volna minden nyom nélkül megsemmisíteni, habár az egylet némely új tagjai nem akarnak is tudni, hallani felőle.

Méltóztassék tek. Szerkesztő ur! úgy közölni a jegyzőkönyvet, a mint van, minden kihagyás nélkül. Nem érdektelen dolgok azok, melyek ebben foglal-
vák, bárha későn, idő után jutnak is köztudomásra!

„A zemplénmegyei felekezeten kívüli tanító-egylet 1873. május 26-ikán Sárospatakon tartott alakuló közgyűlésének jegyzőkönyve.“

A harangod-hegyaljai felekezeten kívüli tanító-egylet a „Magyarhoni tanító-egyletek országos szövetsége“ központi igazgatóságának elnökségünkhez folyó hó 7-ikén érkezett felhívása folytán e mai (máj. 26.) napra rendkívüli közgyűlést hirdetett, melyre azonban nemcsak az egylet tagjai hivattak meg, hanem a zemplénmegyei tankerület minden néptanítói felekezeti különbség nélkül. S bár az eddig is létezett egyletek rendes félévi közgyűléseit már megtartották, az annyira fontos tárgy felett volt tanácskozó gyűlésben tekintélyes számmal vettek részt tanítótársaink, részint személyesen jelentek meg, részint küldötteik, — megbízottaik által képviselvén magukat.

A gyűlés Sárospatakon a h. h. iskolában tartatott meg, Szekeres Mihálynak, — a harangod-hegyaljai tanító-egylet elnökének előülése s vezetése alatt, ki — miután a „Szózat“ első és utolsó versszaka nagy lelkesültséggel elénekeltetett — a gyűlés feladatát teljesen kifejtő s a tanítótestület munkásságra serkentő szép beszéd után az értekezletet megnyitották nyilvánította.

A gyűlés tárgyat képezték: a) a Molnár Aladár országgyűlési képviselő által készített törvényjavaslat, a néptanítók nyugdíjaztatása s azok özvegyeinek és árváinak segélyeztetése s gyámolítása tárgyában; b) az egyletnek a „Magyarhoni tanító-egyletek“ országos szövetségébe leendő belépés felett való tanácskozás s az ezekből folyó ügyek elintézése fölötti határozat; c) egy egyetemes tanító-egylet alakítása Zemplénmegyében.

E gyűlésen megjelent 61 tanító személyesen; képviseltették magukat a „bódogközi“ és „a sátor-alja-ujhelyi“ járásban lévő tanítóegyletek.

1. Olvastattott Molnár Aladár országgyűlési képviselőnek a tisztelt képviselőházban előterjesztett törvényjavaslatát, a néptanítók nyugdíjaztatása s a tanítók özvegyeinek és árváinak segélyezése tárgyában; ugyszintén az „Aradvidéki tanítóegyletnek“

bementek a kertbe, hogy megnézzék az idegen virágok fejlődnek-e; a tő arany halakkal gazdagodott-e. És ekkor az illatos lég, a csillámló tó, minden, minden összeolvadt előttük, úgy állottak meg a tópartján, melynek ingó hajjai alakjait, hol külön, hol összeolvadva adták vissza; csolnakba ültek s a rengő habok csendes hintázásban tarták őket. A tő közepén aztán eldobták a lapátokat s csak néztek csöndesen egymás szeméi közé, mialatt a némaság, az a megfoghatatlan szomorú valami a levegőben csodálatos hatással volt ér-zékeikre. Ekkor és aztán számtalanszor mondá neki Béla: tied... mind örökre!

Mari lelke hullámozott s a lélekzetet fuldokolva szedte, zsebkendőjét görcsösen szorítá ajkához. Ő is azt suttogta akkor: örökre... mind-örökre.

De mit tehetett ő arról, hogy fogadását megszegni kénytelen, hiszen anyja akarta. Igaz, már ő hónapokkal ezelőtt tudta, hogy Ódon övé többé nem lehet, de ezt nem volt ereje megmondani neki soha. Most sem tudja még. Az esküvő csendben fog megtörténni; — mikorra Béla utazásából elő jő, már ő régen férjénél lesz. De minő arccal is mondhatta volna ő meg neki, hogy ezen elrepülő órák, napok, boldogsága re-ájok csak egy fájó édes emlék, melyekre majd az éj csendes óráiban gondolhatnak.

Nem is birta volna megmondani, hiszen akkor elüzi, elidegeníti magától azt az embert, kinek közelében nem tudott érezni bánatot, csak boldogságot. Nem birta neki megmondani, távo-zon el tőle, ne gondoljon többé szerelmére, melyhez most már igényt nem tarthatott. Ő egy szegény, egy nagy család utolsó sarja s köteles-

ugyancsak e tárgyban a képviselőház elé terjesztet- emlékirata. Melyre nézve kimondatott, miszerint

A törvényjavaslat, melyet már hónapok óta van szerencsénk tüzetesen tanulmányozhatni, egész általánosságban s szellemében tekintve, örömmel tölti el a családjá és saját jövője miatt csüggedező tanító lelkét; magas és szép célja megadja a már-már roskadozni kezdő erőket; az ifju tanítókat pedig, kik néptanítói s nevelői pályájok választása miatt a keserű megbánástól elcsüggesztve talán más pályaválasztásról kezdettek gondolkozni, — hivatásuk és hivataluk lelkiismeretes betöltésére s szép, de nehéz pályájok tovább folytatására mint-egy újja szüli, nevelői és erősíti. Mindazáltal nem hallgathatjuk el, hogy ezen törvényjavaslat egyes részeiben vannak olyanok, melyek jövőnk felől táplált édes reményeinket s az afelett támadt öröme-
zéseinket egészen megcsökkentik. — Ha e törvény-
javaslatban meghatározott maximális összegek nem mint nyugdíjak, — hanem csak, mint fizetési pótlé-
lékek vagy ingyen ajándékok volnának tekintendők: a legnagyobb s legmélyebb hálás köszönetünket nyilvánítanók érettek; de minthogy nyugdíjak gyanánt állapítottak meg, nyugdíjak gyanánt, melyekre csak a hű és érdemes tisztviselőknek — hogy ne mondjuk: szolgáltnak — kell érdemesített-
niök: örömrünk között is feljajdulunk miatta, mert látjuk, hogy lelkiismeretesen s törvényszabta módon betöltött pályánk végén illő jutalmat s óhajtott nyugalmat nem biztosít, sem magunk, sem családunk (özvegyeink s árváink) számára. Mi okból az „Aradvidéki tanító-egyletnek“ a mélyen tisztelt képviselőház elő terjesztett emlékiratát komoly és higgadt megfontolás után részleteiben magunkévá tesszük, pátrfogoljuk s a mélyen tisztelt képviselőházat legalázatosab tisztelettel s hálás indulatunk kifejezésével arra kérjük, hogy: Molnár Aladár or-
szággyűlési képviselő urnak a néptanítók nyugdíjazá-
sa tárgyában előterjesztett törvényjavaslatát csak az „Aradvidéki tanító-egylet“ memorandumában kijelölt pontok értelmében s ott kifejezett óhajok teljesítésével méltóztassék elfogadni s a törvények közé beczikkelyezni! S minthogy a hivatalos köte-
lességek teljesítésében felekezeti és községi vagy állami tanítók között különbség tétetik: méltóztas-
sék őket a kedvezményekben és jutalmazásokban is egyenlő színvonalra emelni, annyival is inkább, mert községnek, államnak egyik ép oly hasznos szolgálatot köteles tenni, mint a másik!

Gérecz Károly.

(Folyt. köv.)

Egyletek társulatok.

A magyar kisbirtokosok földhitelintézeté- nek megalakulásához.

(E.) A kisbirtokosok földhitelintézete megalakult — szerezve a magyar kisbirtokos osztálynak új reményt és új aggodalmat, reményt arra, hogy a magyar kisbirtokos-osztály ezentúl könnyebben és olcsóbban jut hitelhez s aggodalmat az iránt, hogy a kisérlet netalán bekövetkező balsikere épen a kisbirtoki hitel csak még inkább compromittálni fogja. Hogy a remény vagy az aggodalom alaposabb-e, ki tudná előre megmondani! Ezt legfőleg gyanítani lehet. Egyet azonban kisbirtokosaink már most is tehetnek s ez: hogy a megalakult kisbirtokosi földhitelintézet jótékony hatása iránt fölötté nagy reményeket ne tápláljanak. Kimondhatjuk s

sege, hogy fényét ujjolag felemelje. A báró nevet, vagyont nyujt neki, de ő nem lesz képes szerelmet adni érte. De hogy is adhatna, hiszen nem napok, de hónapok sem lesznek megváltoztatni azt az érzelmet, mely nem egy pillanat alatt született, tehát nem lehetett a nagy szenvedélyek egy kisebb alakja. A bárónál se ifjuság, se szépség, csak vagyon és egyéb semmi, semmi. Hogy tudja ő feltalálni a báró szemében azt a lángot, mely őt már megzavará, pótolja-e hideg udvarias bólja azt a hangot, melyet Belánál az érzés remegtetett meg.

Mária nyugtalanul feszengett nyughelyén, szeméi lángban égtek, remegés kezdett erőt venni rajta, minden szögletben Béla sápadt, szenvedő arcát látta, ki mondani látszott neki:

— Mária elfeledtél, te nem szerethetsz többé, a te önző szived csak játékszerűl használt fel engem, hogy kinevethesd érzelmeimet. A te szent-ség: anyád akarata, nem ingatja meg hitem, hitlenségéd felől. Te mondatd: az igazán szerető előtt, kincs, gazdagság nem nyomhatnak semmit; te tanítottál, hogy megvetéssel lehet gondolni arra, ki vagyonért áldozza hitét, pénzért szerelmét.

Mária üterei homlokán kidagadtak, ajkai hangtalanul suttogták: távozz, távozz, te kit egyedül szerettem; látod anyám szigorú vonásait, melyekbe csak az van vésvé: akarom. Ha téged el nem felejtlek, ő megvet örökre.

— Igen, igen hát én is mindörökre — vélte hallani Mária attól az alaktól, kit e pillanathoz eltűnni látott.

És ő e percben, önkívületében kitará kezeit s arra nyujtá azokat, merre a távozót le-

ki kell m most, mid országos v ki kell pe úgy általa zelebb tet toki hitel elég okot.

Nem

elégge ism

már azért

gátló aka

s erejét t

lalat sike

tését ere

lítés nélk

e két nel

pevén, az

ható. Az

geségében

pések, m

megalakit

sága irán

gítésére

pedig a

egyéb, mi

pot, mely

szágszerte

tését kis

lehetetlen

azt, hogy

séggel k

álló akad

lásnak in

közönségi

áll. Így,

kosok föl

külása a

e föltétel

kérünk az

alakulása

ak nélküli

átallottuk

Meg

szokottnál

Dókus Józ

keltségnek

tán megin

volt, ez

erővel, h

ból kieme

zésre fél

násy Sánd

átoralja-
zat több

tárgyairól

melyek k

meggátlá

volt a l

félelem a

a mezei

hogy azt

csak a s

mely egy

hatlannak

megtétele

Áll

biró állor

ton sztro

begni lá

nul, halc

Cs

a szürk

rágok, n

szellő in

lassanké

kezdett,

nyitott a

ke urnó,

a fölkelé

hogy cs

azt a fé

fog vará

is sejtve

dölt vilá

Dé

a Schwei

déli old

mozdula

látszott

gatott n

tetszett,

össze e

vétele m

annyi se

is okve

nem ige

csakhan

ki kell mondanunk ezen meggyőződésünket már most, midőn a kisbirtoki hitel emelésére irányuló országos vállalat még testet is alig öltött magára; ki kell pedig mondanunk azért, mert az óvatosságra úgy általában a hitelügyünk emelése körül legközelebb tett tapasztalatok, mint különösen a kisbirtoki hitel rendezése nehézségeinek figyelembe vétele elég okot szolgáltatnak.

Nem bocsátkozunk e helyen a különben is eléggé ismert nehézségek felsorolásába, nem pedig már azért sem, mert a kisbirtoki hitel rendezését gátló akadályok nagy részben a közönség akaratát s erejét túlhaladók lévén, emlegetésük csak a vállalat sikeréhez szükséges bizalom ok nélküli gyöngítését eredményezné. Két nehézséget azonban említés nélkül hagyunk épen azért nem lehet, mert e két nehézség elhárítása a közönség feladatát képezvén, az érdekeltek figyelmébe eléggé nem ajánlható. Az egyik nehézség forrása a hitelnyújtók gyöngegségében van s az abban áll, hogy mindazon lépések, melyek eddig a kisbirtoki földhitelintézet megalakítása körül történtek, a vállalat életrevalósága iránti bizalomnak — sajnos — inkább gyöngítésére mint erősítésére alkalmasak. A másik pedig a hitelt igénylők hanyagságából ered s nem egyéb, mint azon nyomorúságosan rendezetlen állapot, melyben épen kisbirtokosaink telekkönyvei országsszerte vannak s mely a jelzálog-hitel élvezhetőségét kisbirtokosaink nagy részére nézve csaknem lehetlenné teszi. E két baj orvoslást kíván, mert azt, hogy a kisbirtokosok különben is annyi nehézséggel küzdő hitelügye a közönség akaratán kívül álló akadályok legyőzésével rövid időn biztos javulásnak induljon, csak úgy remélhetjük, ha e célra közönségünk is megteszi mindazt, a mi hatalmában áll. Így, de csakis így várhatjuk, hogy a kisbirtokosok földhitelintézetének annyira óhajtott megalakítása a hozzáfűzött reményeket valószínűsíti fogja s e föltétel teljesülésébe bizva, szívesen bocsánatot kérünk azért, hogy a kisbirtoki földhitelintézet megalakítása felett érzett közörmöt és reményeket ok nélküli aggodalmaskodásunk által zavarni nem átalottuk.

Különfélék.

Megyei bizottsági közgyűlésünk f. h. 9-én a szokottnál nagyobb érdekltség mellett tartatott meg Dókus József főispán elnökle alatt. E nagy érdekltségnek oka azonban az Albert Pál halála folytán megüresedett árvaszéki ülnöki állás betöltése volt, ez pedig nálunk még mindig bir annyi rugó erővel, hogy az embereket ismeretes lethargiájokból kiemelje. A nevezett állásra — és ez feljegyzésre méltó — mindössze ketten pályáztak: Kálnásy Sándor árvaszéki jegyző és Spilenberg Barna sátoralja-ujhelyi ügyvéd, kik közül az utóbbi szavazat többséggel lett megválasztva. A gyűlés egyéb tárgyairól jövő számunkban fogunk megemlékezni, melyek között, kétségteljesen a kilátásban levő inség meggátolására szükséges előintézkedések megtétele volt a legnevezetesebb. E fenyegető rémtől való félelem a mostoha évjáratban találja indokait, mely a mezei gazdaságot annyi oldalról sújtja ez idén, hogy azt röviden nem is lehet felsorolni. Most már csak a statisztikai adatok beszerzése szükséges, amely egyedül jelölheti ki a helyes irányt a halaszthatatlannak bizonyuló kormányintézkedések gyors megtételére.

Áthelyezés. A k.-helmezi megüresedett járásbíró állomásra az igazságügyminiszter Zsarnay Márton sztropkói járásbíróját saját kérelmére áthelyezte.

begni látta... aztán szívéhez kapva, hangtalanul, halottan rogyott a padlóra.

Csöndes neszszel, zsihongással ébredtek fel a szürkület derengő világa mellett az aluvó virágok, melyeknek friss harmattal telt kelyheit a szellő ingatni kezdé. A fecskék is kiröppentek lassanként fészkeikből; a pacsirta is énekelni kezdett, a méhek munkára keltek s egy pár a nyitott ablakon beröppenve körül zsongta a büszke urnó, az aluvó anya sápadt arcát, nógatva a fölkelésre. Egy tarka lepke oda reppent mellé, hogy csak áldomja tovább még egy pár óráig azt a fényt, mit leánya boldogsága árán vissza fog varázsolni. És az hallgatta, bizonyára nem is sejtve, hogy lábai előtt fekszik az a romba dőlő világ, melyet az ő szíve, akarata tört össze.

Levelek 1848-ból.

(folytatás.)

Délután egy óra tájban, parancsot kaptunk a Schwehába vezető országuton áthuzódni s annak déli oldalán foglalni tömeges állást, — ezen mozdulat által az egész közép a balszárny-felől látszott húzódni. Ez alatt a jobb szárnyon elhallgatott mind az ágyu, mind az apró tüzelés, úgy tetszett, mintha pihenne, s új támadásra szedné össze erejét mind a két fél, mert Mansvért bevétele m. e. nyolczvan magyar harcosba s ugyan annyi sebesültbe került, s az ellenség vesztesége is okvetlen tehető ennyire. A csend félóránál nem igen tartott tovább, — mert a balszárnyon csakhamar irtoztató ágyuzás nyílt meg: a vil-

Kinevezés. Bernáth Elemér kir. törvényszéki bíró a budapesti kir. táblához pótbíróvá nevezetett ki, miáltal törvényszékünk egy minden tekintetben jeles és szorgalmas tagjától fosztatik meg. Távo-zása a közélet terén is ürt hagy maga után, mely a mai indifferens világban, hol önzés az emberek istene, nem egy könnyen lesz pótolható.

A zsidó zugiskolák végőrája ütött — nem Zemplénben, hanem Pestmegyében. A lapok ugyanis azt írják, hogy Pestmegye tanfelügyelője a népoktatási törvény szigorú végrehajtását elvül ki-tüztvén, a törvény és rendeletek által fölállított kívánalmaknak meg nem felelő iskoláknak záros határidőt tűzött ki s a fenntartó felekezeteiket az iskolák reformjára fölhitva. Az iskolák tartoznak okt. 15-ikéig a tanfelügyelői meghagyásnak eleget tenni, ha addig is a mai állapot marad fenn, rögtön bezáratnak. Ily módon valószínű, hogy Pestme-gyében tizenhét zugiskola halálőrája üt okt. havában. — Ez alkalommal fölhitjük a zemplén-megyei t. kir. tanfelügyelőt, hogy fordítson egy kis figyelmet a zsidó zugiskolákra is, melyek ellen lapunk már több év óta küzd. Indítson irtó háborút a középker és legbutitobb intézménye ellen! Hiszen csak a városunkban fenálló zsidó zugiskolákat 200 gyermek látogatja, kik még a magyar olvasás-írást sem tanulják; — sőt a hely-beli izr. anyahitközségtől még két év előtt elpártolt ugynevezett szefárd (chassidaeus) hitkö-z-ségnek mai napig sincs rendes népiskolája, daczára annak, hogy 80—100 iskolakötelező gyerme-kei közt tényleg egyetlen egy sem tud magya-ral olvasni és írni!!!

Oidium Tuckeri, Phylloxera, s Tortrix Pille-riana néven lettek közelébb ismeretesek a szőlő-nek veszedelmes ellenségei. Ezekhez most már újabbán egy negyedik is sorakozik, melyet Alsó-Hegyalján nagy megdöbbenéssel észleltek szavahi-hető szőlőbirtokosok. Ez új ellenség, amazoktól eltérőleg a szőlőfűrtöt támadja meg, s jelenlétét a bogyóban, egy kis rothadásos pont jelzi, mely ha feltöretik, legott napvilágra kerül az ipse, egy mozgékony fehéres pindró alakjában. Mi részünk-ről e baj taglatatába nem bocsátkozunk s közlése által csak is a közigazgatási hatóság figyelmét akarjuk felhívni reá, mely szakközvegei által egyedül illetékes annak konstatálására, valóban létezik-e az? s ha igen, oly komoly-e, hogy meggátolására erélyes intézkedések szükségesek? A kiinduláshoz megkívánható felvilágosítással szíve-sen szolgálunk.

× **Két ökör.** Homonnán a mult heti vásárkor történt a következő mulátságos eset. Egy ujhelyi kereskedő ökröt akudott egy krajnai atyafitól s az alku megkötetvén, a kereskedő Szvatopluk dicső ivadéknak egy 50 frtos bankjegyet nyújtott át foglalól, ki ezt a derekán fényeskedő tüzösbe kvártélyozta el, a vevő pedig ez alatt a „marha-pasztust“ kívánta elő. A párbeszéd közben azonban azt vette észre a kereskedő, hogy közte s a köz-vetlenül mellette álló ember közé egy kéz nyulik, a mely a mint kinyult, ép oly gyorsan vissza is vonult, — a kereskedő hirtelen kérdést tesz az atyafihoz: hogy eltette-e az ötvenest? Bizony se hire, se hamva annak! Egy két ugrást tesz a ke-reskedő s nyakon csipi a tolvajt, ki a bangjegyet mosolyogva szolgáltatva vissza, mintha csak az egész tréfa lett volna. — A kereskedő ezután magánál tartva az ötvenest, az atyafit újra felszó-lítja a „marha-level“ előadására, — az atyafi csür-szavarr rettenetesképen, a mi végre is gyanut kel-tett a kereskedőben, kinek különösen feltűnt az is,

lámló magyar ágyuk tüze rémesen cikizott keresztül, — a dörgéstől a szó teljes értelmében rengett a föld alattunk, egy percze sem szünt meg a dörgés és villámlás, az óriás füst felhőn keresztül nem láthattuk az ellenség tüzelését csak a fejünk felett oldalt elsvitő s a légbe szed pattanó rakéta és gránát füst tömegeskék tudatták velünk, hogy az ellenség sem alszik. A néha meg-meg ritkult füstön keresztül azon-ban észre vehető volt, hogy hatalmas ellenséges lovas tömegek, — többnyire vasas ezredek, tá-madták meg balszárnyunkat, oly célból, hogy azt megtörve, vagy az egész magyar hadsereget megkerítsék s fogva Bécsbe tereljék, vagy a Duna partján győztesen elő haladt jobb szárnyunk felé nyomva, a Duna hullámaiba szorítsák, azon-ban Répássy Mihály sógorom (testvére leányát Répássy Antóniát testvérem Mezössy Tamás bírja nőül) a Vürtenberg huszárok derék ezredese, ki a balszárnyat vezérelte m. e. 40 ágyuval oly hatalmasan verte vissza a több izben meg kísér-lett lovasság rohamait, hogy az egész hadi törek-vésök meghiusult. Ezen mindkét részről kifejtett erős küzdelem volt tehát oka az imént említett retentő ágyuzásnak.

Mi az egész hadsereg centruma, még eddig csak pusztá nézői voltunk ezen borzasztó szép harczi jeleneteknek, reggeltől a jobb szárny, déltől a balszárny küzdvén ellenséggel. Délután azonban m. e. három óra körül a Schwehá déli végén álló gyár, — vagy magtár vagy miféle épület mellől egy elrejtett ágyu telepe az ellenségnek, hirtelen előtölvén oly erősen kez-dett reánk a Centrumra tüzelni, hogy a Görgey Arthur őrnagy vezénylete alatt legelől csatározó

hogy a „bácsi“ csak egy ökröt árul s azt veté okul, hogy a másik „prepál“ — elesett. A keres-kező tudakozódni kezdett a vásárban különösen a marha kereskedőknél, hogy valamelyiknek nem hi-ányzik-e marhája. Denique: kiderült, hogy egy marha kereskedőt ökre „hütlennül“ elhagyta s az is kiderült, hogy a szóban levő ökör a „hütlennül“ ökör, a melynél csak az volt nagyobb ökör, a ki árulta, már t. i. az — atyafi, a kit a midőn valatni kezdettek, lakonice csak annyit felelt, hogy az ökröt „találta“. Az ökrös ökör átadatott a hatóságoknak.

A magyar éjszakkéleti vasut vonatmozgósítási főnökétől a következő sorokat vettük: Vonatkozás-sal f. év augusztus 31-én kelt 36 sz. becses lapjának napi újdonság rovatában előfordult és Schreier mozdonyvezető vízbe fulására vonatkozó jegyzetere, van szerencsém t. tudatni hogy Schreier mozdonyvezető akkor a kavics vonatot vezette és a kavics kocsi megrakása alkalmával a Hernádban furdott, ez alkalommal lábait a görcs fogta meg és a víz alá merült, azonban az ott lévő munkások által kihuzatott, és egy pár óra alatt ismét helyre állott az egészsége, úgy hogy a 2-ik napon már szolgálat képes volt. Tisztelettel. Sieg-meth m. e. k. v. vonatmozgósítási főnök.

Kovács Zoltán munkatársunk, a sárospataki áll. tanítóképezde segéd tanára a vallás- és közoktatás-ügyi miniszter f. évi jul. 1-én kelt rendeletével ezen intézet rendes tanárává, helyére pedig se-gédtanárnak Lehoczky Ignác tornatanár nevezet-tett ki.

Zureich Károly, jelenleg városunkban tartoz-kodó jeles fényképész, mint hirdetési rovatunkban is olvasható, már csak csütörtökig, azaz folyó hó 18-ig tartózkodik városunkban. Azoknak, kik valódi csinos fényképeket óhajtanak, ajánljuk figyelmébe.

A nemzetközi szőlészeti (ampelografiai) kongressus tagjai f. h. 19-én Tarcalra érkeznek s ott megtekintik a minta-szőlő-iskolát. Ez alkalommal a vinczellér-képezde helyiségében közebb leend, melyben a hegyaljai szőlőbirtokosok közül is szá-mosan fognak részt venni.

Szövészeti tanfolyamot szándékozik a keres-keelmi miniszter már a közel időben Késmárk városában fölállítani. Ezen tanműhelynek hivatása volna egyrészt a Szepességben termelt lennek megfelelő feldolgozása által kellő piacot biztosí-tani, másrészt pedig a szövészeti szakban járatos egyéneket minél nagyobb számban képezni. A költ-segeket nevezett miniszteriumon kívül a kassai kereskedelmi kamara és az érdekelt város födöznék. F. K.

A nyomtatvány-küldemények bérmentesítésére új czimszalagok fognak kiadatni, melyek a jelenleg is érvényes czimszalagoktól annyiban eltérnek, hogy a 2 kros levéljegy nem sárga, hanem violaszínbén, még pedig nem a szalag bal, hanem jobb sarkára lesz nyomva s ugyanolyan jelvényű lesz, mint a jelenleg érvényes levéljegyek. Az új czimszalagok ára ugyanaz lesz, mint a régieké; t. i. 5 drabból álló lapja 11 kr s az alkalmazásukra vonatkozó szabályokban nem fog változás belépni. A sárga levéljegyes czimszalagok azonban a készlet kifogy-táig akadálytalanul használhatók.

Villámcsapás. F. h. 10-én M.-Izsépen a vil-lám egy csürbe ütött s azt a benne levő termé-nyekkel együtt elhamvasztotta.

+ **Cholera eset** fordult elő — hír szerint — M.-Jesztreben. Egy Sarudi nevű öreg embernek meg estve semmi baja sem volt s másnap délre már kiadta lelkét. Szeretnénk, ha e hírünk afféle jó hízzott „kacsa“ volna.

Kanári madár mint operanékes. Asztráliában

gömöri önkéntesek elvesztvén vagy 20 halottat Szentmiklóssy századosukat is s még egy pár hadnagyot — rendetlenlenségbe jöttek; s megfu-tottak; — ezeket követték a tapasztalatlanabb somogyi, győri és más, még rendes lö fegyverrel sem bíró szürös nemzet örök is. Még a mi zászló-álljunk, midőn ezek mellettünk felbomolva, szü-röket lehányva elszaladtak, — mindig állt, csak az hozta félelembe s rendetlenségbe, hogy az éppen mellettünk szinte tömegbe állt Princz-Preus rendes gyalogságnak egyik zászlóaljja Győ-zei őrnagy alatt szinte ok nélkül megfutamodott, — mert én valamit magunk közt, úgy ő köztük is, se egy sebesültet se egy halottat nem láttam. Ezen rendes katonai zászlóaljnak elhányt bor-juit, m. e. 80 darabot, legényeink szedték fel, mit Győzey itt Pozsonyba visszakövetelt, de én megtagadtam.

Ezen zavarban az ellenség erősen tüzelt utánunk; a mellettünk álló ágyu ütégünk Jung-wirth százados alatt keményen felelgetett vissza, két kerekét ki is löttek az ellenséges golyók, de azok rögtön ujjakkal pótolattak. Golyó, röppentyű, gránát cikiztak a légben, melyeknek süvöltése kellemetlenül hat, de a szokatlan fülnék legréme-sebb a közelből kilőtt saját ágyugolyóink si-vitása.

Jungwirth csendesén löve és meg-megállva ütégével vonult nyomunkba s vele a fedezetre hagyott egy osztály Sándor huszárság. Jungwirth Pákozdnál is legjobban remekelt, ha valaha ide-je lesz a magyarnak, kár lenne elfelejtkezni erről a német fiúról.

(Folyt. köv.)

Phönixville városában van egy ember, aki piczi kanári madarát a legszebb opera áriákra tanította be. Tanítási módja igen egyszerű, s az ötlet igen szellemesnek nevezhető. Oly házban lakott, ahol a kanáriján kívül semmiféle más madár nem volt. A kanárikát egy tükör elé akasztotta, melyben a madár magát látta. A tükör mögé egy zenélő órát rejtett, s ha az elkezd játszani, a kanári azt hiszi, hogy az a kanári énekel, melyet ő a tükörben lát, s igyekszik a dalt utánpróbálni. Így lassankint be is tanulta a legszebb operaáriákat. Az ausztráliai úr reményli, hogy több kanarit is be fog tanítani, s azok majd neki karban énekelnek.

Amerikai kukorica czukor. Egy amerikai, F. Stewart állítólag felfedezett egy eljárást, melylyel a kukorica szárának szarából a mag félérettsége idejében annyi czukrot lehet nyerni, holdanként, mint egy hold czukornádról. A német répaczukor gyárak már előre agódnak azon, hogy jó amerikai piaczaikat elvesztik.

Legujabban megjelentek s beküldettek szerkesztőségünkhez. 1. A „Magyar Lexikon” 34-35 füzetei „Bolkáctól” „Boszorkány” szöveg. Az egyik füzet képmelléklete: hasznos házi állatok, a másiké: kocsikalkatrések. 2. Mehner Vilmos kiadásában megjelenő Ribáry „Képes Világtörténet” ének 13-14-ik füzeté s ugyan ezen kiadásban Dr. Toldi László kidolgozása nyomán Hellwald Frigyes „A Föld és Népei” című nagyrédekű művének 7-8 füzeté. E füzetes munkák megszerzését, mely rendkívül jutányos, ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Lapunk mai száma hozza Fleischer és társa csermelyvölgy gazdasági gépgyárakban készült: szabadalmazott csigakerék rendszerű borsajtó-, valamint szőlőlüzóinak képes ábráit. Ajánljuk a szőlőgazdák figyelmébe.

A „Zemplénmegyei agarász egyesület” folyó évi október hó 16-án Gálszécsen tartandó Kölyök-agar versenyére a t. tagokat van szerencsém meghívni. Találkozás okt. 15-én este Gálszécsen.

Füzy Kálmán,
egyl. titkár.

Sport.

A kassai lóversenyek eredményei.

Az első napon szeptember 7-én, összesen 5 díjért futottak. Az első díjat, mint államdíjt 200 darab 10 francos arany képezte. Volt 4 nevezés, u. m. Gróf Festetics Pál, Bárá Majthényi Izidor kétszer és Kégl György. Bárá Majthényi második nevezése azonban elmaradván, csak hárman futottak, s mint első Kégl György 3 éves pej méne, mint második, b. Majthényi „Cobweb”-je érkezett.

2. Két évesek versenye 200 db. 10 frcos arany, 3 nevezés, és pedig gf. Festetics Pál, General Hope Frohner Ján. úr. Elsőnek érkezett gróf Festetics „Almá”-ja, 2-iknek, mely a tét és bánatok felét nyerte, Frohner 2 éves pej-kanczája.

3. Paripa verseny. Schalkház örökösök által adományozott tiszteletdíj. Urlovarok. Futott gróf Forgách István „Cocktail” nevű lován, mely elsőnek érkezett és ifj. gróf Lónyai Menyhért, báró Kotz „Coeur dame” nevű lován.

4. Nagy egyleti Handicap 800 frt. Távolság 3200 méter. 3 nevezés. Elsőnek érkezett Sztáray „Dagmár” p. k., másodiknak Forgách István gróf „Aunt Judy” nevű pej kanczája, mely a tét és bánatok felét nyerte.

5. Asszonyosságok díja. Tiszteletdíj. Táv. 2000 méter. 2 nevezés. Urlovarok. Elsőnek érkezett gróf Forgách István „Cymba”-ja, másodiknak ifj. gróf Lónyai Menyhértnek „Sapperment”-je.

II. nap, szeptember 8-án.

1. Kis egyleti Handicap 400 frt. táv. 1200 méter. 7 nevezés, melyek közül azonban csak 2 futott. Nyertes lett br. Majthényi Izidor Cobweb-je, másodiknak pedig Blaskovics Miklós úr Borostyán-a érkezett, s mint ilyen a tét és bánatok felét nyerte.

2. Földészek versenye 80 frt. Távolság egyszer a pálya körül teherkiegyenlítés és nyereg nélkül. Volt 10 nevezés. Az első 50 frt és második 20 frtnyi díjat Berta Pál szinai földész nyerte 2 lovával, a 3-ik 10 frtnyi díjat Tajgiszer János szintén szinai földész.

3. Államdíj 350 darab 10 francos arany. Táv. 3200 méter. Volt 5 nevezés, futott 3. Nyertes lett Br. Majthényi „Harry Hall”-ja, másodiknak pedig Kégl György 3 éves pej méne érkezett.

4. Vigasz verseny. Handicap. Táv. egyszer a pálya köre. Volt 8 nevezés, futott három. Elsőnek Frohner János 3 éves pej méne, másodiknak gróf Forgách István „Aunt Judy”-ja érkezett.

5. Lovagló club. Akadály verseny. Handicap. 400 frt az első lónak, a tételek és bánatok a másodiknak. Volt 7 nevezés. Futott Hammersberg D. Brezovay huszárfohad. „Geszteny”-jén, Br. Kotz 4 dzsíd. ezr. századosa Comencement-, és gr. Forgách István, Polko 4. dzsíd. ezr. százados „Lucifer” nevű lován. Egyszer a pálya körül mindig Hammersberg vezetett, de már a 2-ik körülfutásnál Forgách István gróf fényesen beigazolta, hogy oly lovas, mint ő, kevés található, mert nemcsak, hogy a körülbelül 30 méternyi különbözetet behozta, hanem másik 2 versenytársát is mintegy 2 lóhosszal megelőzte.

Üzleti tudósítás.

Hivatalos

piaczi ár-kimutatás

1879. szeptember 12-én.

			frt.	kr.
Buza	100 klg.	sulyu.	10	10
Gabona	100	»	8	—
Árpa	100	»	7	—
Zab	100	»	6	—
Kukur.	100	»	7	—
Burgonya	100	»	2	50
Borsó	100	»	12	—
Lencse	100	»	6	—
Paszuly	100	»	8	—
Köl. kása	100	»	10	—
Vaj	1 liter.	»	—	80
Szesz	»	»	—	31
Marhahús	1 klg.	»	—	44
Szalona uj	»	»	—	60
Sertés-zsir	»	»	—	72
Széna	méter mázsa	»	3	40
Alom szalma	»	»	—	90

HIRDETMÉNYEK.

Hivatalos s magán árverési hirdetések díja, nemkülönbön olyanoké, melyek kiemelése nem kívánatik, 1—100 szög 1 1/2 kr. azonfelül 1 kr.

Kiemelt, keretelt rendes kereskedelmi s üzleti hirdetések termérték szerint számíttatnak és pedig egy □ centiméter 2 kr.

Bélyegdíj mindenkor 30 kr.

Fényképészeti jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy többször történt meghívás folytán ismét Ujhelybe jöttem és

csak csütörtök e hó 18-áig fogok itt időzni.

Ennél fogva tisztelettel felhívom a n. é. közönséget, hogy mindazok, kik **igazi művészeti kivitelű fényképeket** óhajtanak, szerencsétlenségük ezen rövid idő alatt becses látogatásukkal.

Készítem egyszersmind a műhirre jutott Rembrandt-féle (árny) képeket is, melyeket oly sikerrel itt még egy fényképész sem készített.

Kérem tehát üzletemet fel nem cserélni a számosan utazó fényképészekével annál is inkább, hogy **minden kép jóságáról, tiszta kidolgozás és élethű hasonlatosságáról kezeskedem** és olyan kép, mely nem sikerült, ki nem adatik, minden igyekezetem pedig oda irányul, hogy az eddig szerzett jó hírnevem tovább is fenntartsam.

Kis gyermekek is a legsikerültebben vétettek le.

Felvételek a legborultabb időben is a legnagyobb sikerrel reggeli 8 órától esti 6 óráig eszközöltek.

Felvételi helyiség: Kazinczy utca Schön Izidor ur házában.

Sátoralja-Ujhely, 1879. aug. 27.

Teljes tisztelettel

Zureich Károly,

fényképész Budapest és Miskolcraól.

Dijszabási táblázat

az Osztrák-Magyar monarchiába és Németországba szóló táviratok díjának kiszámítására. 1)

A távirat neve	A távirat rendeltetési helye	Távirási díj osztr. ért. kiban				
		1	2	3	4	5
dijszóért						
Közönséges táviratok	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	26	28	30	32	34
	Németország-ba	30	36	42	48	54
RP. Fizetett (10 szó) válasszal feladott táviratok 4) 5)	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	70	72	74	76	78
	Németország-ba	114	120	126	132	138
TC. Összeegyeztetett táviratok 6)	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	39	42	45	48	51
	Németország-ba	45	54	63	72	81
CR. Vételjelentéssel feladott táviratok 7)	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	70	72	74	76	78
	Németország-ba	114	120	126	132	138
TR. Ajánlott táviratok 10)	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	78	84	90	96	102
	Németország-ba	—	—	—	—	—
S. Semaphor-táviratok	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	32	40	48	56	64
	Németország-ba 10)	36	48	60	72	84

1) Táviratokért, melyek oly vasuti táviradnál adatnak fel, a melynek székhelyén állami táviradállomás is van, az ezen táblázatban felszámított díjakon kívül minden szó után 1 oszt. ért. krral több szedendő be.

2) Minden további szóért 2 kr.

3) Minden további szóért 6 kr.

4) Ha a feladó 10-nél több vagy kevesebb szó bó álló választ kíván, köteles a meghatározott szószámot távirata szövegében kitenni, és a válaszdíj akkor ennek megfelelőleg külön számíttatik s a feladott távirat díjához hozzá adatik.

5) Az 5-ös számmal jelölt RP. TC. CR. és TR. táviratfajok után a táviradállomások részéről ingyen díjnyugta szokott kiadatni.

6) Minden további szóért 3 kr.

7) Minden további szóért 9 kr.

8) Minden további szóért 8 kr.

9) Minden további szóért 12 kr.

10) Ajánlott táviratok Németország számára nem fogadtatnak el.

Háromszorinál többszöri hirdetéseknel a díjmérséklés, valamint kívánatra különösen kiemelt hirdetéseknel a díjfölemelés esetről esetre, külön egyezkedés tárgyát képezi.

A „Kis hirdető” rovatában kis, legfeljebb 5 sorig terjedő hirdetések díja, kincstári illetéke is bele értve 50 kr.

Magyar éjszakkéleti vasút.

Pályázat.

A magyar éjszakkéleti vasút Ungvár mellett hidja felett, az Ung folyó balpartján emelt rözsemű a mult árvizek által megrongáltatván, annak kiigazítására pályázat hirdettetik.

A tervek és költségvetés a VIII-ik mérnöki szakasz irodájában Csapon és a magyar éjszakkéleti vasút vezérigazgatósága E. osztályánál Budapestben megtekinthetők. Vállalkozni szándékozók felhivatnak ajánlataikat egy, bármely állomásunkon 10 százalékos vádium képen letéteményezett 100 frtról szóló nyugta kíséretében **f. hó 25. déli 12 óráig** a magyar éjszakkéleti vasút vezérigazgatósághoz, lánchidté 105. sz. beküldeni.

Budapest, 1879. szeptemberhó 5.

A Vezérigazgatóság.

Utánnomat nem díjaztatik.

Phönixville városában van egy ember, aki piczi kanári madarát a legszebb opera áriákra tanította be. Tanítási módja igen egyszerű, s az ötlet igen szellemesnek nevezhető. Oly háznál lakott, ahol a kanárián kívül semmiféle más madár nem volt. A kálitkát egy tükör elé akasztotta, melyben a madár magát látta. A tükör mögé egy zenélő órát rejtett, s ha az elkezd játszani, a kanári azt hiszi, hogy az a kanári énekel, melyet ő a tükörben lát, s igyekszik a dalt utánpróbálni. Így lassankint be is tanulta a legszebb operaáriákat. Az ausztráliai úr reményli, hogy több kanarit is be fog tanítani, s azok majd neki karban énekelnek.

Amerikai kukorica cukor. Egy amerikai, F. Stewart állítólag felfedezett egy eljárást, melylyel a kukorica szárnak szárából a mag félérettsége idejében annyi cukrot lehet nyerni, holdanként, mint egy hold cukornádról. A német répacukor gyárak már előre aggódnak azon, hogy jó amerikai piaczaikat elvesztik.

Legújabbban megjelentek s beküldettek szerkesztőségünkhez. 1. A „Magyar Lexikon” 34-35 füzetei „Bolkácstól” „Boszorkány” szöveg. Az egyik füzet képmelléklete: hasznos házi állatok, a másiké: kocsi alkatrészek. 2. Mehner Vilmos kiadásában megjelenő Ribáry „Képes Világtörténet” ének 13-14-ik füzeté s ugyan ezen kiadásban Dr. Toldi László kidolgozása nyomán Hellwald Frigyes „A Föld és Népe” című nagyérdemű művének 7-8 füzeté. E füzetes munkák megszerzését, mely rendkívül jutányos, ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Lapunk mai száma hozza Fleischer és társa csermelyvölgy gazdasági gépgyárukban készült: szabadalmazott csigakerék rendszerű borsajtó-, valamint szőlőlőzőzőnek képes árjegyzékét. Ajánljuk a szőlőgazdák figyelmébe.

A „Zemplénmegyei agarász egyesület” folyó évi október hó 16-án Gálszécsen tartandó Kölyök-agar versenyére a t. tagokat van szerencsém meghívni. Találkozás okt. 15-én este Gálszécsen.

Füzy Kálmán,
egyl. titkár.

Sport.

A kassai löversenyek eredményei.

Az első napon szeptember 7-én, összesen 5 díjért futottak. Az első díjat, mint államdíjt 200 darab 10 francos arany képezte. Volt 4 nevezés, u. m. Gróf Festetics Pál, Bárány Majthényi Izidor kétszer és Kégl György. Bárány Majthényi második nevezése azonban elmaradván, csak hárman futottak, s mint első Kégl György 3 éves pej méne, mint második, b. Majthényi „Cobweb”-je érkezett.

2. Két évesek versenye 200 db. 10 francos arany, 3 nevezés, és pedig g. Festetics Pál, General Hope Frohner Ján. úr. Elsőnek érkezett gróf Festetics „Almá”-ja, 2-iknek, mely a tét és bánatok felét nyerte, Frohner 2 éves pej-kanczája.

3. Paripa verseny. Schalkház örökösök által adományozott tiszteletdíj. Urlovarok. Futott gróf Forgách István „Cocktail” nevű lován, mely elsőnek érkezett és ifj. gróf Lónyai Menyhért, báró Kotz „Coourdame” nevű lován.

4. Nagy egyleti Handicap 800 frt. Távolság 3200 méter. 3 nevezés. Elsőnek érkezett Sztáray „Dagmár” p. k., másodiknak Forgách István gróf „Aunt Judy” nevű pej kanczája, mely a tét és bánatok felét nyerte.

5. Asszonyoságok díja. Tiszteletdíj. Táv. 2000 méter. 2 nevezés. Urlovarok. Elsőnek érkezett gróf Forgách István „Cymba”-ja, másodiknak ifj. gróf Lónyai Menyhértnek „Sapperment”-je.

II. nap, szeptember 8-án.

1. Kis egyleti Handicap 400 frt. táv. 1200 méter. 7 nevezés, melyek közül azonban csak 2 futott. Nyertes lett br. Majthényi Izidor Cobweb-je, másodiknak pedig Blaskovics Miklós úr Borostyán-a érkezett, s mint ilyen a tét és bánatok felét nyerte.

2. Földészek versenye 80 frt. Távolság egyszer a pálya körül teherkiégnyelés és nyereg nélkül. Volt 10 nevezés. Az első 50 frt és második 20 frtnyi díjat Berta Pál szinai földész nyerte 2 lovával, a 3-ik 10 frtnyi díjat Tajgiszter János szintén szinai földész.

3. Államdíj 350 darab 10 francos arany. Táv. 3200 méter. Volt 5 nevezés, futott 3. Nyertes lett Br. Majthényi „Harry Hall”-ja, másodiknak pedig Kégl György 3 éves pej méne érkezett.

4. Vigasz verseny. Handicap. Táv. egyszer a pálya köre. Volt 8 nevezés, futott három. Elsőnek Frohner János 3 éves pej méne, másodiknak gróf Forgách István „Aunt Judy”-ja érkezett.

5. Lovagló club. Akadály verseny. Handicap. 400 frt az első lónak, a tételek és bánatok a másodiknak. Volt 7 nevezés. Futott Hammersberg D. Brezovay huszárfőhad. „Gesztenyé”-jén, Br. Kotz 4 d. szid. ezr. századosa Comencement-, és gr. Forgách István, Polko 4. d. szid. ezr. százados „Lucifer” nevű lován. Egyszer a pálya körül mindig Hammersberg vezetett, de már a 2-ik körülfutásnál Forgách István gróf fényesen beigazolta, hogy oly lovas, mint ő, kevés található, mert nemcsak, hogy a körülbelől 30 méternyi különbözetet behozta, hanem másik 2 versenytársát is mintegy 2 lóhosszal megelőzte.

Üzleti tudósítás.

Hivatalos

piaczi ár-kimutatás

1879. szeptember 12-én.

				frt.	kr.
Buza	100 klg.	sulyu.	1 hect.	10	10
Gabona	100	»	»	8	—
Árpa	100	»	»	7	—
Zab	100	»	»	6	—
Kukur.	100	»	»	7	—
Burgonya	100	»	»	2	50
Borsó	100	»	»	12	—
Lencse	100	»	»	6	—
Paszuly	100	»	»	8	—
Köl. kása	100	»	»	10	—
Vaj	1 liter.	»	»	80	—
Szesz	»	»	»	31	—
Marhahus	1 klg.	»	»	44	—
Szalona uj	»	»	»	60	—
Sertés-zsir	»	»	»	72	—
Széna	méter mázsa	»	»	3	40
Alom szalma	»	»	»	—	90

Hivatalos s magán árverési hirdetések díja, nemkülönben olyanoké, melyek kiemelése nem kívántatik, 1—100 szöveg 1/2 kr. azonfelül 1 kr. Kiemelt, keretelt rendes kereskedelmi s üzleti hirdetések mérték szerint számítottak és pedig egy centiméter 2 kr. Bélyegdíj mindenkor 30 kr.

HIRDETMÉNYEK.

Fényképészeti jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy többrésről történt meghívás folytán ismét Ujhelybe jöttem és

csak csütörtök e hó 18-áig fogok itt időzni.

Ennél fogva tisztelettel felhívom a n. é. közönséget, hogy mindazok, kik **igazi művészeti kivitelű fényképeket** óhajtanak, szerencsétlenségük ezen rövid idő alatt becses látogatásukkal.

Készítem egyszersmind a műhíre jutott Rembrandt-féle (árny) képeket is, melyeket oly sikerrel itt még egy fényképész sem készített.

Kérem tehát üzletemet fel nem cserélni a számosan utazó fényképészekéivel annál is inkább, hogy **minden kép jószágáról, tiszta kidolgozás és élethű hasonlatosságáról kezeskedem** és olyan kép, mely nem sikerült, ki nem adatik, minden igyekezetem pedig oda irányul, hogy az eddig szerzett jó hírnevem tovább is fentartsam.

Kis gyermekek is a legsikerültebben vétetnek le.

Felvételek a legborultabb időben is a legnagyobb sikerrel reggeli 8 órától esti 6 óráig eszközöltenek.

Felvételi helyiség: Kazinczy utca Schön Izidor ur házában.

Sátoralja-Ujhely, 1879. aug. 27.

Teljes tisztelettel

Zureich Károly,
fényképész Budapest és Miskolczról.

Dijszabási táblázat

az Osztrák-Magyar monarchiába és Németországba szóló táviratok díjának kiszámítására. 1)

A távirat neve	A távirat rendeltetési helye	Távirási díj osztr. ért. krban				
		1	2	3	4	5
dijszóért						
Közönséges táviratok	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	26	28	30	32	34
	Németország-ba	30	36	42	48	54
RP. Fízett (10 szó) válasszal feladott táviratok ²⁾	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	70	72	74	76	78
	Németország-ba	114	120	126	132	138
TC. Összegegyeztetett táviratok ³⁾	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	39	42	45	48	51
	Németország-ba	45	54	63	72	81
CR. Vételjelentéssel feladott táviratok ⁴⁾	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	70	72	74	76	78
	Németország-ba	114	120	126	132	138
TR. Ajánlott táviratok ¹⁰⁾	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	78	84	90	96	102
	Németország-ba	—	—	—	—	—
S. Semaphor-táviratok	Az Osztrák-Magyar monarchiában fekvő állomásokra	32	40	48	56	64
	Németország-ba ¹⁰⁾	36	48	60	72	84

1) Táviratokért, melyek oly vasuti táviradánál adnak fel, a melynek székhelyén állami táviradállomás is van, az ezen táblázatban felszámított díjakon kívül minden szó után 1 osztr. ért. krral több szedendő be.

2) Minden további szóért 2 kr.

3) Minden további szóért 6 kr.

4) Ha a feladó 10-nél több vagy kevesebb szó bó álló választ kíván, köteles a meghatározott szószámot távirata szövegében kitenni, és a válaszdíj akkor ennek megfelelőleg külön számítottatik s a feladott távirat díjához hozzá adatik.

5) Az 5-ös számmal jelölt RP. TC. CR. és TR. táviratfajok után a táviradállomások részéről ingyen díjnyugta szokott kiadni.

6) Minden további szóért 3 kr.

7) Minden további szóért 9 kr.

8) Minden további szóért 8 kr.

9) Minden további szóért 12 kr.

10) Ajánlott táviratok Németország számára nem fogadtatnak el.

Háromszorinál többszöri hirdetéseknel a díjmérséklés, valamint kívánatra különösen kiemelt hirdetéseknel a díjfelemelés esetről esetre, külön egyezkedés tárgyát képezi.

A „Kis hirdető” rovatában kis, legfeljebb 5 sorig terjedő hirdetések díja, kincstári illetéke is bele értve 50 kr.

Magyar éjszakkéleti vasút.

Pályázat.

A magyar éjszakkéleti vasút Ungvár melletti hidja felett, az Ung folyó balpartján emelt rözsemű a mult árvizek által megrongáltatván, annak kiigazítására pályázat hirdettetik.

A tervek és költségvetés a VIII-ik mérnöki szakasz irodájában Csapon és a magyar éjszakkéleti vasút vezérigazgatósága E. osztályánál Budapesten megtekinthetők. Vállalkozni szándékozók felhivatnak ajánlataikat egy, bármely állomásunkon 10 százalékos vádium képen letéteményezett 100 frtról szóló nyugta kíséretében **f. hó 25. déli 12 óráig** a magyar éjszakkéleti vasút vezérigazgatóságához, lánchidtéren 105. sz. beküldeni.

Budapest, 1879. szeptemberhó 5.

A Vezérigazgatóság.

Utánnomat nem díjazatik.